

În aceeași colecție:

Acționează și gândește ca o pisică

Acționează și gândește ca James Bond

Acționează și gândește ca Micul Prinț

Acționează și gândește ca Darth Vader

Acționează și gândește precum Coco Chanel

Acționează și gândește ca Freud

Acționează și gândește ca Harry Potter

Acționează și gândește ca Roger Federer

Acționează și gândește ca Regina Elisabeta a II-a

Acționează și gândește ca o pisică. CAIET DE EXERCIȚII

Acționează și gândește ca un copac

Acționează și gândește ca Batman

Acționează și gândește ca Platon

Acționează și gândește ca o pisică – volumul 2

Acționează și gândește ca Isus

Acționează și gândește ca animalele

Acționează și gândește ca Nietzsche

Acționează și gândește ca Mahatma Gandhi

JEAN-FRANÇOIS MARMION

Acționează și gândește ca un copil

Inventiv, ștrengar, sincer, poznaș,
curios, aventuros...

Traducere: Carmen Ionescu



NICULESCU

Cuprins

Introducere cârlionțată	11
Copilul nu se lasă păcălit de noi	13
Chiar și copilul cel mai leneș învață mai mult decât cel mai muncitor adult	19
Plin de imaginație, creativ, inventiv, copilul se descurcă cu orice	25
Copilul are o capacitate uimitoare de uuuuuuuu!	31
Pentru un copil infinitul este posibil	37
Copilul este „instalat” în clipa prezentă, dar nu se simte constrâns	43
Copilul este egoist (dar noi facem parte din egoul lui)	49
Copilul știe ce contează și cine contează	55

Copilul spune ce gândește (chiar când nu gândește nimic).....	61
Copilul nu încearcă să fie perfect.....	67
Copilul nu se judecă	73
Copilul se plânge din motive justificate	79
Copilul are simțul nedreptății	85
Copilul este mai greu decât o statuie	91
Copilul este un mare încăpățânat	97
Copilul are o relație sănătoasă cu autoritatea	103
Copilul testează ceea ce este interzis pentru a se simți mai sigur	109
Copilului nu îi lipsesc nicicând eroii.....	115
Copilul știe ce nu vrea să fie (nici măcar într-o decapotabilă rozie)	121
Copilul îi zice „zât” lui Dolores.....	127
Copilul aleargă, aleargă.....	133
Copilul adoră să fie spălat pe față de un câțeluș ...	139
Copilul din noi adoră să se reîncarneze după treizeci de ani în raionul Lego	145
Copilul este epicurian.....	151

Copilul trece prin toate emoțiile	157
Copilul râde de orice	163
O-la-la! Copilul face pe clownul!.....	169
Copilul nu se ia (prea) în serios.....	175
Copilul iubeste orbeste	181
Concluzie cu gropițe	187
Note	191





Introducere cărliionțată

Ah, *Acționează și gândește ca un copil...* Vedeți voi, în momentul în care îmi iau stiloul nu îmi pot împiedica sufletul să... Eiii... Așteptați. Așteptați. STOP. Asta nu va fi posibil.

Pentru că dacă zici „ca un copil”, toate bune și frumoase, dar care copil? Cel de un an, care se amuză să-și pună lingurița cu piure de broccoli și spanac în păr? Cel de trei ani care face la nesfârșit otite? Cel de zece ani care cere să i se cumpere un telefon mobil? Sau, dacă i-ați cedat deja, s-ar mulțumi și cu unul folosit, dar mai nou? Cel de unsprezece ani, care îți explică, coborând din „sferele lui înalte”, că este furios fiindcă nu poate să trimită spamuri cu amenințări celor care joacă *Fortnite*? Cel de unsprezece ani și jumătate, care ar fi în stare să intre în greva foamei ca să salveze banchizele polare dacă nu ar avea *mousse au chocolat* bio la desert, cu șampanie de copii cu gheață?

Acționează și gândește... ca o fată singură la părinți? Sau ca un al șaselea fiu al unei familii defavorizate, ca să o numim decent? Ca un copil care merge la biserică sau ca



un copil al străzii? Ca un copil bătut? Violat? A cărui mamă suferă de cancer? „Un” copil – așa ceva nu există! Cum să ies cu bine din treaba asta?

Este foarte simplu: nu pot. Trebuie să mă refer la „un” copil teoretic, prototip, băiat sau fată, bogat sau sărac, mai mic sau preadolescent. Nici prea urât, nici prea drăguț: un copil, după cum vom vedea, nu este nici un voinicel vesel în permanență, nici un naiv ignorant și nici un inocent blând. Face glume, este furios, are tot felul de spaime, de frici, râde, este curios, are mici defecte și, de asemenea, urme de cruzime, este tentat să mintă, este gata să verse o lacrimă pentru orice. Atât de uman! Atât de complex! Atât de... haideți să începem!



Copilul nu se lasă păcălit de noi

Copilul știe foarte bine că adultul nu trebuie idealizat. Ia plimbă ursul! În schimb, să acționăm și să gândim ca un copil nu înseamnă că trebuie să copiem un model exemplar. Apropo de copii, să observăm câteva adevăruri incomode despre ei.

Te înnebunesc și te manipulează

În primul rând, unii copii nu sunt doar imperfecti, ci pur și simplu niște monștri. Un flagel. Te înnebunesc. Niște răni deschise. Nu tăiați mențiunea inutilă, căci nu e niciuna. Și aveți libertatea să completați lista pe baza experienței voastre personale. Căci da, bineînțeles, i-ați văzut, îi știți, chiar începând de la creșă sunt copii cu care îți e rușine să ieși! Fetițe exasperante! Mogâldețe care trișează, urlă de nervi, se comportă ca niște tirani, lovesc, mușcă și,



imediat ce încep să lege două cuvinte, insultă. Și ce poate fi mai normal? Educația constă tocmai în a-i învăța că nu pot să rămână așa. Nu sunt impertinenți, ci doar au totul de învățat.

Nu toți se nasc cu aceeași personalitate, în aceeași familie, nu primesc aceeași educație, nu au același temperament biologic, care îi împinge spre calm sau spre ieșiri violente și bruște, spre dominare agresivă, spre o supunere dominată de frică sau spre o indiferență olimpiană. Floarea este mai mult sau mai puțin împiedicată să crească de ierburile din jur care o năpădesc. Iar părinții lor grădinari au mâini mai mult sau mai puțin pricepute pentru a-i ajuta să crească sau pentru a-i înconjura cu propriii ciulini. Mulți copii care prezintă tulburări de comportament nu sunt victimele școlii, ale nefericiților lor profesori, ale societății sau ale nu știu cărei justiții nebune, ci au ajuns în mâinile cui nu trebuie, în mâini neîndemânatică sau chiar periculoase. Câți părinți nu sunt bezmetici, absenți, traumatizați, incapabili să se ocupe corect de propriile progeneraturi, cărora le lipsesc mereu timpul, vocabularul sau emoțiile pentru a putea scoate ce este mai bun din ceilalți... și adesea din ei înșiși?

Cu toate acestea, chiar dacă au o educație excelentă – și, iată, aici, al doilea obstacol în frumoasa mitologie a copilului idealizat – se întâmplă ca micuța creatură să rămână totuși de speriat. Indiferent cât de mult îl ascuți dând din cap, mergi cu el la psiholog sau îi ții prelegeri, va reuși întotdeauna să se calmeze și apoi, împotriva voinței sale, desigur, va recidiva, luând-o de la capăt cu violențele, insultele, vulgaritatea, din obișnuință sau pur și simplu

imitând ceea ce a văzut acasă, la școală sau la televizor. Are, așadar, circumstanțe atenuante.

Dar există și o altă categorie de tineri care dau bătăi de cap: a celor șmecheri. Aici nu este vorba de un copil prost educat. El a înțeles foarte bine regulile, dar se pricepe de minune să le fenteze. În familie, este adorat. În recreații, este popular. Pentru că se bucură de o adorabilă fățucă este de neatacat. Se conformează regulilor, știe să stea în banca lui și, adeseori, este ca toți ceilalți. Dar a înțeles perfect mica tiribombă psihologică a tuturor celor din jurul lui. Știe ce se așteaptă de la el și cum să iasă din fiecare situație în avantajul lui: se dovedește un campion al disimulării. Îi face pe alții să încalce regulile, fie împingându-i cu viclenie, fie dându-le ordine, în virtutea leadershipului pe care îl exercită. Imposibil să-l prinzi cu harponul, vor cădea în cursă servanții. El nu va face niciodată munca murdară!

Copilul face ce facem, nu ce zicem

Și iată-ne ajunși la ultimul punct supărător, cu toate că dacă am mai căuta am mai găsi destule: copilul vede foarte bine, din ceea ce se întâmplă sau din conversațiile noastre, pe care le ascultă întotdeauna, deși pare distrat, că ceea ce vrem să-l învățăm ca să se calmeze, să se supună este o glumă. Nu, prin educație și cultură adulții nu sunt neapărat mai puțin violenți. Nu reușesc în mod sistematic să fie cea mai bună versiune a lor. Nu îi respectă mereu pe ceilalți. Și adesea, foarte adesea, cel mai stupid, cel mai egoist, cel mai ipocrit, cel mai crud reușește în viață cu insolentă. Și



uneori cu onoruri. Poate că copilul ar dori să fie cineva OK. Dar el știe că *a părea*, capacitatea de a salva aparențele, este, de cele mai multe ori, suficient. Ar fi prea ipocrit să nu arătăm că ceea ce se citește printre rânduri în discursurile multor părinți se limitează la „Fă ce zic, nu ce fac eu”. Copilul știe să se joace cu punctele noastre slabe, cu condescendența pe care o avem față de el dacă îi suntem părinți. Pretindem că „îl creștem”, în sensul educativ sau spiritual al termenului, dar, de fapt, suntem într-un mare declin moral.

Oh, bineînțeles, nu spun asta pentru tine! Tu ești un părinte bun și ai toate motivele să nu crezi ororile pe care ți le îndrugă cineva despre copilul tău. Dar gândește-te la alții... La părinții orbiți, căzuți într-o opoziție agresivă, convinși cu sinceritate că puiul lor este cel mai bun dintre toți, iar problemele lui nu vin decât din lumea exterioară, cu siguranță nu de la tata și mama și, cu atât mai puțin, de la el. Gândește-te la toți acești puști cu care, dacă le-ai fi fost părinte, ai fi procedat cu totul altfel. Gândește-te la toate lecțiile educative pe care te abții să le dai când îi vezi... Bineînțeles, să acționezi și să gândești ca un copil îți poate face bine întotdeauna. Cu condiția să nu te păcălești în privința copilului respectiv.



*Ce ne spune copilul:
„Vrei să acționezi și să gândești ca mine?
OK, dar nu mă copia!”*



Chiar și copilul
cel mai leneș învață
mai mult decât
cel mai muncitor adult

Exact! Nici măcar nu-și dau seama – unor mici rebeli chiar le pare sincer rău că nu fac mai mult efort –, dar copiii învață o groază de chestii de o asemenea complexitate, încât adulții, acești leneși convinși că au înțeles totul, s-ar simți descurajați la ideea de a-i imita pe prichindei.

Lichid amniotic, job, nani

Un copil nici nu așteaptă să iasă din pântecul mamei sale pentru a-și analiza imediat mediul în care se află. În ultimul trimestru de sarcină, chiar dacă aude slab prin



peretele intrauterin, el reperează sunetele din mediu și, printre acestea, vocile și, dintre acestea, pe cea a mamei sale și gata, învață. Învață fără oprire! Învață să distingă melodicitatea proprie a limbii folosite, să repereze ritmurile, silabele, frecvențele sonore. Încă de la naștere, cu toate că este pe jumătate orb, el reperează prioritar fețele... și, mai ales, fețele *zâmbitoare*. Observă fără încetare, face calcule probabilistice pentru a înțelege relațiile cauză-efect. Știe că un obiect poate cădea (și nu, dacă putem zice așa, nu va ateriza pe tavan). La cinci luni știe că un obiect care îi dispare din raza vizuală poate reapărea și de unde anume.

Mai târziu, folosește tot ceea ce știe pentru a-și ține lingurița și a se provoca să mănânce singur. Bineînțeles, atunci când nu se distrează să lase mâncarea să cadă pentru plăcerea de a vă vedea cum o adunați de pe jos. Și apoi domnul (sau domnișoara) se încapățânează să vorbească la fel ca noi și ne mitraliază cu bolboroseli și onomatopee de ne bubuie urechile, dar ne și încântă la nebunie. Și, după ce trece și de asta, copilul începe să se țină pe picioare, bătăind din funduleț pentru a arăta cât se poate de clar că este gata să treacă la luptă, ca un automobilist oprit la stop care nu se poate împiedica să nu ambaleză motorul. Și apoi începe să alerge, să călărească, să exploreze, să deschidă sertare, să ne ia hainele, să deturneze obiectele de la funcționarea lor normală, să ne întrerupă conversațiile, să ne facă să mergem în camera lor, seara, atât timp cât vor ei, ca niște mini-Marcel Proust cu biberon.

Și asta nu se oprește niciodată!

Copilul este singura creatură din regnul animal care dispune de o asemenea fereastră de oportunitate, proporțională cu speranța lui de viață, pentru a se dezvolta. Nu are altă treabă decât să învețe. Chiar joacă pentru el înseamnă să experimenteze, să simuleze, să facă, în mod simbolic, lucruri ca și cum ar fi reale. Gândiți-vă ce greu ne este atunci când ne străduim să învățăm o limbă străină la o vârstă adultă, la faptul că nu vom reuși niciodată să o stăpânim perfect, fără a vorbi despre accentul pe care îl vom păstra mereu, mai mult sau mai puțin puternic. Copilul învață așa cum respiră, privind, imitând, imaginând. Școala, depinde din ce unghi de vedere privești, poate dezvolta sau canaliza această atitudine de joacă sau, dimpotrivă, o poate stopa servindu-i tot felul de brizbri-uri care mai mult încurcă, nu sunt deloc amuzante și de care nu va avea nevoie la vârsta adultă.

Adultul nu va mai învăța niciodată cu această frenezie a copilului. Mai puțin atunci când se va entuziasma pentru un anumit domeniu, cum ar fi clarinetul, jocuri video, o coafură trendy, o lucrare despre modul în care își purta mustața François Mauriac, dar pentru restul, pardon! Nici vorbă să învețe peste măsură! El a învățat *deja*. El, adultul, a înțeles deja totul... Este realist, moral, înțelege politica, societatea. Adultul știe pentru ce trăiește și, chiar dacă este nefericit, nu se va schimba, pentru că are dreptate. Are dreptate pentru că este prea complicat să se repună în discuție. Asta i-ar face prea rău amorului-propriu.



Nu este niciodată prea târziu pentru a învăța. Ca un copil, să ne lăsăm captivați de ceea ce nu cunoaștem. Să încercăm să ne jucăm cu necunoscutul, să-i descoperim resorturile. Ce face un copil când primește un gadget? Se uită la instrucțiunile de folosire, așa cum facem noi toți, bătrâni aiuriți care ne simțim învinși dinainte dacă nu consultăm manualul? Bineînțeles că nu, se apucă să exploreze de unul singur, nu înțelege nimic, greșește și, dacă nu va descoperi cum funcționează acel obiect, îl va utiliza altfel, îl pune să meargă, îl demontează, se așază pe el, dar se amuză totuși. Și apoi, când crește, se enervează pentru că i se pare că obiectul este făcut prost. Să nu ne îndoim, acest copil este al nostru...



*Ce ne spune copilul:
„Totul se învață până la capăt...
chiar și să mori!”*

